

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus I. Quid sit Electio Canonica?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

electionem, & præsentationem. Nam si Capitulum v. g. jus præsentandi habeat, & capitulariter consentiat in præsentationem Titij, re integra, seu præsentatione nondum Superiori oblata, resilire potest, & alium præsentare: at verò electionis scrutinium, posteaquam in Capitulo publicatum est, revocari non potest. 3. electio intimanda est electo, antequam ad Superiorem deferatur; ut appareat, utrum consentire, an repudiare velit. Ad præsentationem autem, quippe quæ directè ad Superiorem dirigitur, nihil interest, utrum præsentatus ante consenserit: cum per ejusmodi consensum nullum ipsi jus acquiratur, ut dictum est.

1812. Deducitur 3. electionem differre à collatione, seu libera provisione; quia per illam non acquiritur jus *in re*, & quasi dominium beneficii; sed tantum jus *ad rem*, postquam electio acceptata est: sed per collationem, seu provisionem acquiritur quasi dominium, & jus reale in beneficio, v. g. Episcopatu, sive à Pontifice, v. g. propter reservationem, aut propter devolutionem liberè alicui collatus fuerit. Hinc existit 1. si electus ante confirmationem moriatur, quòd beneficium vacare censetur per mortem non hujus, sed prioris Prælati. Existit 2. quòd electus ante acceptam confirmationem beneficio, seu Prælaturæ liberè, non requisito Superioris consensu renuntiare possit. Sin autem beneficiatus, præsertim Ecclesiæ Prælati, habeat jus *in re* per collationem, aut quamcunque institutionem, renuntiare validè nõ potest, nisi in manu Superioris, vel ordinarij collatoris. Existit 3. quòd electus ante confirmationem beneficii administrare non debeat.

ARTICULUS I.

Quid sit Electio Canonica?

1813. Ante resolut. not. multos, & varios esse modos, quibus ad beneficii Ecclesiastici adeptionem pervenitur; nimirum electionem, confirmationem, postulationem, renuntiationem in favorem alterius, translationem, Papæ provisionem, nominationem, collationem, admissionem, institutionem, investituram &c. nullum tamen horum aliquid operari, sine

canonica institutione, juxta reg. beneficium 1. de reg. juris in 6. Pro hujus regulæ intellectu not. 2. per canonicam institutionem hic non intelligi institutionem, tantum strictè sumptam, prout relatè dicitur ad præsentationem; sed quamvis provisionem beneficii, adeoque etiam electionem, confirmationem, postulationem, admissionem, præsentationem, collationem, & similia; quæ si secundum Canones, & more ab his probato, facta est, canonica dicitur. Hinc canonicè institutus is dicitur, qui jure provivus est. Quare, qui beneficium impetrat contra id, quod sacri canones præscribunt (nisi aliud habeat legitima consuetudo) non dicitur illud habere per canonicam institutionem. Beneficium porro esse impetratum sine canonica institutione, ex variis capitibus colligi potest. 1. si per simoniã quis ingressus est, c. ad decimas, le restit. spoliat. 2. si impetravit, dum esset excommunicatus, c. eum, qui, de præbend. in 6. 3. si sit intrusus, hoc est, si per vim occupavit beneficium, c. avaritie, de elect. in 6. 4. si institutus est à laico, carente ad hoc speciali privilegio. Nam potestas instituendi spiritualis, quæ laicis (seclusò speciali privilegio) competere non potest &c.

Not. 3. quando dicitur, beneficium Ecclesiasticum sine canonica institutione non posse licitè obtineri: institutionem, seu provisionem, sive per electionem, sive collationem, aut alio modo factam, triplici modo considerari, & canonicam dici. 1. largè, in qua non sunt servata substantia, & solennitates à jure positivo præscriptæ, sed solum ea, quæ jure naturali requiruntur, ut est consensus eorum, quorum interest; strictè, quando servantur illa, quæ sunt tam de substantia, quàm de solennitate. Strictius denique, in qua omnia interveniunt, quæ sunt de substantia, & solennitate; quibus positus:

Quæstio est 1. an valeat impetratio beneficii facta cum canonica institutione strictius accepta? Resp. affirmativè. Nam taliter institutus, quantum pertinet ad institutionem, est legitimè ingressus. Quod etiam dicendum venit (quantum ad valorem) de institutione canonica strictè sumpta; cum, ut ponit casus, interveniant omnia, quæ sunt de substantia legitimæ institutionis etiam spectato jure sacro. Dixi,

xi, quoad valorem. Nam licet collatio beneficij v. g. seu institutio talis canonica, strictè sumpta, non sit ipso jure nulla; venit tamen annullanda, juxta c. quod sicut, de elect. ubi dicitur, electionem celebratam, sine his, qui ad electionem vocari poterant, & debebant, *infirmam esse*. Denique si institutio canonica sumatur largè, non tenet provisio taliter facta, si quæ jure Ecclesiastico, tanquam substantialis forma, requisita prætermittitur, ut constat ex tit. de elect. & alijs passim.

1816. Quæstio est 2. an regula procedat solum de institutione canonica *specificè* sumpta? ante resolut. suppon. ex dict. n. 1809. electionem esse optionem, seu vocationem alicujus, rectè factam ab eo, ad quem pertinet, ad beneficium Ecclesiasticum; confirmationem autem, esse juris per electionem quæsti corroborativam declarationem; 2. per *postulationem* intelligi petitionem Capituli, vel Collegij, factam apud Antistitem de persona, quæ aliquo defectu canonico, & ab eo dispensabili impeditur, quò minus secundùm juris communis dispositionem ad regendam, vel administrandam Ecclesiam assumatur: per *admissionem* autem, dicti Antistitis consensum in impedimento, quo laborat, dispensativum; 3. *nominacionem* hic sumi pro determinatione, quæ Imperatori, Regi, Principi, aut alteri permittitur apud eos, penes quos est electio, vel alius modus providendi Ecclesiæ vacanti, de pluribus personis idoneis nominandis ad dignitatem, vel etiam Ecclesiam curatam vacantem; 4. *collationem* beneficij esse gratuitam beneficij vacantis assignationem, factam Clerico ab illo, qui jus habet illud gratuito assignandi: *presentationem* autem esse personæ alicujus Ecclesiasticæ, Episcopo, vel alteri, ad quem institutio pertinet, per Patronum legitime factam exhibitionem, ut sic præsentato de tali beneficio vacante provideatur: 5. *institutionem*, non generaliter, sed *specificè* sumptam esse translationem juris *non liberam*, à Superiore factam, in eum, qui per Patronum ad Ecclesiam vacantem præsentatus est; quo differt à *collatione*, quæ est translatio juris *libera*, nisi præcedat mandatum Papæ de alicui providendo. Institutio enim principaliter concernit personam præsentati, cui (si tanquam i-

donea probata sit) Superior negare non possit translationem juris; nihilque confert, nisi titulum, & jus in re, quibus positus:

Ad quæst. Resp. etsi aliqui velint, dictam regulam hic procedere solum de *institutione canonica, specificè sumptâ*: probabilius tamen esse, institutionem hic sumi generaliter, ut comprehendat & electionem, & postulationem, & collationem, aliosque modos canonicè providendi Ecclesiæ vacanti. Nam & electus, & postulatus, & collatarius beneficium licitè non obtinet, si ea, quæ sacri canones pro substantiali forma exigunt, in collatione, postulatione, vel electione observata non sint; cum sine his nulla fiat juris translatio in collatarium, postulatum, vel electum.

Ex dict. collig. 1. beneficium Ecclesiasticum non obtineri licitè *per transactionem*, nisi in casibus jure permittis. Nam in transactione intervenit datio alicujus rei pro spirituali, quæ ob periculum simoniæ in beneficijs, seclusa legitimi Superioris autoritate, prohibetur c. *Si quando*, 8. de offic. deleg. & c. *constitutus*, 4. de transact. ibi: *quia igitur hujusmodi transactiones* (nimirum inter solos Clericos, sine Superioris autoritate, etiam si juratæ sint) *speciem continent simoniæ*, &c. Amica tamen quædam, & æquabilis compositio super expensis factis admittitur; ut, si concordiæ causâ, amicis fidem suam interponentibus, juris contentiosi examinationem, nulla interveniente datione, committant, & sic manus porrigant, c. *Super eo*, 7. de transact. ibi: *transigi super re sacra, & litigiosa non potest*; etenim res sacræ, *ut possideantur aliquo dato, vel retento, seu promisso, speciem credimus habere simoniæ*. Aliàs *si gratis, & amicaliter inter se litigantes componant, saceris canonibus nequaquam dicimus obviare*; sic Alexander III. loc. cit.

Collig. 2. nec obtineri licitè *per præscriptionem*; ita Peckius ad 1. reg. in 6. n. 18. causam reddens, quia, ut præscriptio legitima sit, bona fides, & justus titulus necessariò requiritur; qui autem contra canones ad beneficium pervenit, bonam fidem non habere præsumitur. Sed cum reverà contingat, quòd in Prælato successore adsit bona fides, qua sibi citra ullum dubium persuadeat, beneficium à

suo

1817.

1818.

1819.

suo Monasterio, vel Collegio legitime habentus esse possessum, ea ratio in tali casu locum non habet. Ceterum, ut tenet glossa magna *ad med. in c. Contingit, de dolo*, & gloss. in *cit. reg. 1. V. beneficium*, iste casus specialis est, *in quo prescriptio non currit*. Unde, à principio canonicam institutionem non habentes, beneficium Ecclesiasticum non prescribunt, quamvis cum titulo colorato, & bona fide possideant; sic Covarruvias *ad reguh. Possessor*, p. 2. §. 10. n. 9. & alij, quos citat, & sequitur Barbosa hic n. 6. Ratio est, quia ingressus in beneficium sine canonica institutione, *viciosus est* per dict. *reg. 1.* talis autem ingressus prohibetur in *c. unic. de eo, qui mittitur in possess. in 6.* deinde beneficia Ecclesiastica licite non obtineri sine canonica institutione, est *iuris publici*; jura verò publica non prescribuntur, *l. prescriptio, C. de operibus publ. ibi: juri publico non debet obistere.*

1820.

Collig. 3. Clericum, licet sit in quietà possessione sui beneficij, teneri ostendere *titulum possessionis*, si requiratur ab ordinario Superiore; sic Covarruvias *cit. n. 9.* Navarrus *de offic. ordin. consil. 4.* & quavis per regulam *de triennali possessore* excludatur tertius ejusmodi Clericum inquietans in beneficio; non tamen excluditur ordinarius, ut notat Zerola *in praxi Episc. p. 1. V. Bullæ*, V. *ad quintum*, & alij; quibus præmissis, procedendo ad electionem canonicam, seu strictè sumptam, quæ scilicet definitur personæ idoneæ ad Ecclesiæ vacantis Pastoralem dignitatem, seu Prælaturam; per eos, quibus jus eligendi competit, canonica vocatio, prout sumitur ex *c. cum in cunctis*, & *c. quia propter*, *h. t. junct. gloss. in c. unic. de postulat. in 6.* V. *vera postulatio*; per singulas partes exponenda venit.

1821.

Dicitur 1. *ad Ecclesiæ vacantis pastoralem dignitatem*. Nam electio strictè sumpta solum fit ad Ecclesias vel sæculares, vel Regulares *vacantes*, hoc est, viduatas pastore suo, qui tanquam caput, vel per modum capitis, seu Prælati eum jurisdictione ordinaria, seu generali præsit, & cui omnes, qui in eadem Ecclesia sunt, subjecti sint. Colligitur ex *c. quia propter*, *cit. ibi: Ecclesiæ viduata provideant de Pastore*, V. Azor *p. 2. l. 6. c. 14. q. 2. & 5.* Observandum autem. 1. quòd si electus

ante confirmationem moriatur, beneficium non *vacet* per illius, sed per obitum præcedentis possessoris; Streinius *p. 1. tit. 5. §. 2. n. 2.* deinde non censeri Ecclesiam *vacare*, seu viduari per obitum inferiorum dignitatum, personatum, &c. quia habentes ista non sunt caput, seu Prælatus talis Ecclesiæ cum jurisdictione ordinaria, & generali; sic Pirhing *de elect. n. 1. §. dicitur primo.*

Dicitur 2. *electio, vocatio canonica*, seu solennis, in qua scilicet servatur forma eligendi à sacris canonibus præscripta, de qua dicam in *seqq.* advertendum autem, dici *vocationem* potius, quàm *institutionem*, ut distinguatur à reliquis modis acquirendi tum inferiora beneficia, tum dignitates ac Prælaturas. Nam alijs modis, quàm per electionem acquiri posse beneficia tam duplicia, quàm simplicia, constat ex dictis. Nec enim omnia sunt electiva, sed multa collativa; collatio enim acceptata confert jus *in re* ipsius beneficij collati; electio autè acceptata solum jus *ad rem*, ante confirmationem; Extrav. *ad regimen, de præbend. inter communes*. Secundo beneficia electiva non vacant ante confirmationem per obitum electi, non confirmati. Tertio electus ante confirmationem potest liberè renuntiare beneficio, seu prælaturæ etiam sine consensu Superioris; & ante confirmationem non potest administrare; de quibus plura in sequentibus.

1822.

ARTICULUS II.

De his, qui habent potestatem eligendi.

Jus eligendi penes Collegium est, *c. r. de elect.* ubi dicitur, quòd in Ecclesia, seu Congregatione Ecclesiastica Prælatus, per congregationem, seu Capitularium electionem præfici debeat; sin verò aliter quis Ecclesiam affectus sit, tanquam qui per cupiditatem, & contra canonicæ regulæ disciplinam ingressus, removendus sit, & *si quis aliter, quàm per canonicam electionem ad Prælaturam assumatur*, nimirum ab his, qui jus eligendi non habent, *nulla, & invalida sit promotio*, & habeatur pro *intrafò*, atque adeò debeat removeri; quia non per legitimam viam in Ecclesiam est ingressus; si autem quaras, quid

1823.